ב [מיי׳

ל א מיי׳ פ״ה מהלכום

שחיטה הלכה טוז:

ת ג מיי׳ פי״ב מהלכות מאכלות אסורות הלכה

יו סמג לאוין קמח טוש"ע

י"ד סימן קכט סעיף [וסימן קיח סעיף י]:

בי ד מיי׳ שם פי״ג הלכה ד (וע״ש הלכה ג) סמג

שם טוש"ע שם סימן קלא

סעיף א: מעיף א: ה ו מיי׳ פ״ד מהלכות שחיטה הלכה יד ועיין

בכ"מ סמג עשיו סו טוש"ע

שימה מקובצת

ועשאה כעין כלי. נ״ב עי׳ תוס׳ מנחות (לף לו ע״ב) ע״נ: בן ואע״ג דקי״ל כר׳

בעינן כלי שרת אע״ג דבפ׳ בעינן כלי שרת אע״ג דבפ׳

התודה אמרי׳ ונ״ב (לף עח ע"נ): 7] אבל קשה

רבינו גרשום

אלא דאיטמי בשרץ. והוי

אדם ראשון ואין כלי מטמא אלא מחמת אב

הטומאה: וכגון שבדק

בה. דאין פשוטי כלי

ל) [שבת קא: מיר נג: פסחים יד: יט: עט.],לקתן טו: ושם נסתן], מ"ו סט. וע"שו. ד) שס של רשפ. [ע ש], י) שם סא., ד) [בס"א: משומד, וכן להלן], ו) לקמן ד., 1) בס"א: בכל טומאות, ה) בט מו. בכני שומחות, ה) [דף כד:], ט) בס"א: יאכילו, י) [פ"א דמנחות ה"ב], כ) [ל"ל דתניא], (ל) [וע"ע תוס' פסחים סו. ד"ה תוחב ותוק' זבחים מז. ד"ה איוהו],

מוסף רש"י

חרב הרי הוא כחלל. הקיש חרב לחלל, מתכת שקש מוצ נמונג, נמנמ שנגע במת הרי הוא אבי אבות הטומאה כמת עלמו, ישנגט בטמא מח הרי הוא אב הטומאה כמוהו, גזירת הכתוב הוא במתכת אצל טומאת מת ולא אצל טונני שוננחות נותו ונהו חנה שאר טומאות (פטחים יד:) דכלי מתכת המיטמא במת נעשה כיולא בזה שנגע בו של קנה (לקמן טו:).

מרב הרי הוא כחלל. טומאות[®] של מת הראויות לטמא כלי כגון מת בגדן דבדק קרומית של קנה. ואם תאמר והיאך ישחוט בקרומית והנוגע בו דהוי מיהא אב הטומאה אם נגע בהם מתכות נעשה כיולא בו ואם נגע במת הוי אבי אבות [הטומאה] ואם בטמא מת נגע הוי אב אבל ראשון ושני אין מטמאין כלים והאי סכין נעשה

אב. והאי חרב הרי הוא כחלל הכא לא איצטריך דבלאו הכי נמי מצי יאחרב הרי הוא כחלל אב הטומאה הוא סאחרב מטמא בשר דגברא הוי אב הטומאה לממייה לסכין ואזל סכין וממיתיה לכשר וסכין ראשון ובשר שני אלא רבותא אלא דאיממי בשרץ ואי בעית אימא לעולם קאמר דאפילו ראשון הוי האי בשר: דאיטמי במת וכגון שבדק קרומית של קנה דחיטמי בשרן. דהוי החי גברח ושחם בה דתניא יבכל שוחמים בין בצור ראשון ולא מטמא הסכין שאין כלי בין בזכוכית בין בקרומית של קנה אביי אמר הכי קתני הכל שוחטין יואפילו כותי מקבל טומאה אלא מאב הטומאה דלא מלינו בתורה דמקבל טומאה במה דברים אמורים כשישראל עומד על מראשון ושני אלא אוכל ומשקה כדכתיב (ויקרא יא) כל אשר בתוכו גביו אבל יוצא ונכנס לא ישחום ואם שחם יטמא וסמיך ליה מכל האוכל אשר חותך כזית בשר ונותן לו אכלו מותר לאכול משחימתו לא אכלו אסור לאכול יאכל אוכלים ומשקים מיטמאים מאויר כלי חרם שהוא ראשון ועושה למה משחימתו חוץ מחרש שומה וקמן דאפילו שבתוכו שני ואין כלי מיטמא מאויר דיעבד נמי לא שמא ישהו שמא ידרסו ושמא כלי חרם שאם היה כלי נתון בתוכו יחלידו וכולן ששחטו אהייא אילימא אחרש ונטמא החילון השני טהור והכי מפרש שומה וקמן עלה קאי ואם שחמו מבעי ליה בשלהי פירקיום: קרומים של קנה. פשוטי כלי עץ ולא מקבלי טומאה: אלא אכותי הא אמרת כשישראל עומד על אביי מהדר לתרולי לכתחלה ודיעבד גביו שחים אפילו לכתחלה קשיא אמר רבא דמתניתין: ו**אפילו כותי**. מוסרין לו ויוצא ונכנם לכתחלה לא יוהתנז יהמניח בהמה לכתחלה לשחוט דמלוה עובד כוכבים בחנותו וישראל יוצא ונכנם שהחזיקו בה היא אבל ישראל יוצא מותר התם מי קתני מניח המניח קתני דיעבד ונכנס לא ימסור לו לשחוט דאע"ג אלא מהכא סיאין השומר צריך להיות יושב דהוחזקו בה לעלמם אין מקפידין אם ומשמר אלא אע"פ שיוצא ונכנם מותר אלא יאכלוש ישראל נבילות דלית להו לפני אמר רבא הכי קתני הכל שוחטין ואפי' כותי בד"א כשישראל יוצא ונכנס אבל בא ומצאו עור לא תתן מכשול (שם יט) אלא כמשמעו שלא יתן אבן בדרך עור להפילו: אכלו מוחר לאכול. דהא ששחש חותך כזית בשר וגותן לו אכלו מותר לעלמו זהיר בה והיינו דיעבד דמתניתין: לאכול משחיטתו לא אכלו אסור לאכול חוץ מחש"ו דאפילו דיעבד כמי לא. משחימתו חוץ מחרש שומה וקמן דאפילו להח חדיעבד קיימינן: שמח ישהו. דיעבד נמי לא שמא ישהו ושמא ידרסו ושמא לקמן [יב:] מפרש אמאי נקט לשון עתיד: יחלידו וכולן ששחמו אהייא אילימא אחרש אפינו לכתחלה. והכא קתני באחרים רואין אותם ששחטו דיעבד: אמר שומה וקמן עלה קאי ואם שחמו מבעי ליה רבח. והיכא דישראל יולא ונכנס אלא אכותי הא אמרת אפילו יוצא ונכנם לא ימסור לכותי לכתחלה בתמיה: שחים לכתחלה קשיא רב אשי אמר הכי קתני והא תנן. בפרק בתרא דמסכת ע"ז הָכל שַוחמין הואפילו ישראל מומר סמומר דאע"פ שישראל יולא ונכנס מותר למאי לאכול נבילות לתיאבון וכדרבא ידאמר אלמא מסתפי עובד כוכבים דלמא רבא יישראל מומר אוכל נבילות לתיאבון אתי ישראל ולא נגע הכא נמי מסתפי

> מנית. אדם עובד כוכבים בחנותו ויולא ונכנס דמשמע לכתחלה: אין השומר. את היין: לריך שיהא יושב ומשמר כו'. רישא אסיפא לא תקשי דלא זו אף זו קתני כלומר לא בדיעבד דווקא אלא אפילו 'לכתחלה: רב' אשי אמר גרס: לחיאבון. כי לא משכח היתר אכיל נבילות ומאחר שהסכין בדוקה ונתונה בידו שחיט שפיר דכל כמה דמלי למיכל היתירא לא אכיל איסורא וכי אין לו סכין בדוק לא טרח להדורי בתר סכין יפה אם זו פגומה:

> השתח חתי וחזי ליה: מי קתני נמלאת

של קנה והא בעינן כלי כדמוכח בסוף התודה (מנחות דף פב:) ובסוף דם חטאת (זבחים דף מו:) דדריש מדכתיב ויקח את המאכלת לשחוט את בנו דעולה טעונה כלי וילפינן כולהו מעולה וי"ל כגון דתיקנה לקרומית אועשאה כעין כלי

ואע"ג דקיימא לן כרבי יודאמר פ׳ החליל (סוכה דף נ:) אין עושין כלי שרת של עץ ופליג אר׳ יוסי בר רבי יהודה דאמר בפרק החליל עושין כלי שרת של עץ לשחיטת קדשים לא בעינן כלי שרת מדבפרק התודה (מנחות דף עח:) אמרי׳ דסכין מקדשה ככלי שרת וכן משמע בתוספתא ידקתני חומר בקמילה מבשחיטה שהקמילה טעונה והשחיטה אינה טעונה כלי אלא אפילו קרומית של קנה ועל כרחך לא בעי למימר דאינה טעונה כלי כלל דהא ילפינן מעולה דטעונה כלי אלא דאינה טעונה כלי שרת האמר מיהו יש לדחות דלה בעינן כלי יפה קאמר ולא פסלינן קרומית של קנה משום הקריבהו נא לפחתך (מלאכי א) כדפריך גמרא בסוטה (דף יד:) גבי כפיפה מלרית דהתם דורון הוא דדרך להביאו בכלי נאה אבל בשחיטה לא חיישינן אי נמי כפיפה מלרית מכוערת יותר מקרומית של קנה ורבינו אפרים היה מביא ראיה מדתנן בפרק איזהו מקומן (זבחים דף מז.) שחיטתן בלפון וקבול דמן בכלי שרת בלפון ואילו שחיטתן בכלי שרת לא קתני כדקתני גבי קבלה ואין זה ראיה דגבי קבלה נמי לא הזכיר אלא לאשמועינן דבעי שיהא גם הכלי בלפון לאפוקי אם הכלי בדרום והבהמה בלפון והדם מקלח בתוכו תדע דבקדשים קלים דלא בעי לפון לא חש להזכיר קבלה בכלי שרת ובפ׳ כל הזבחים שקבל דמן (שם כו.) ס דתנן קדשים קלים שחיטתן בפנים וקבול דמן בכלי שרת בפנים התם נמי אתא לאשמועינן דלריך שיהא הכלי בפנים לאפוקי אם רוב הכלי בחוץ ומיעוטו בפנים ומקבל הדם במיעוט שבפנים אע"ג שאין נפסל

לאו לשנויי אליבא דאביי קאתי דהא בודק אביי נמי לא שרי בדיעבד בלא חותך כזית בשר אלא בא להקשות על דברי רבא שמדקדק מכאן דשרי אף לכתחלה אי נמי כל זמן שיכול לתקן על ידי חותך כזית בשר יש לו לתקן אבל אי ליתא לכותי קמן שרי: המניה קתני דיעבר. לא געי למימר דמשמע דיעבד ולא לכתחלה דהא מסיק דשרי לכתחלה אלא קאמר דאף דיעבד משמע וא"ת דלקמן (דף טו:) גבי השוחט במגל יד וגבי השוחט אחד בעוף (לקמן דף מ.) דייק השוחט דיעבד אין כו' וי"ל דאשחיטתן כשרה סמיך התם דמשמע דיעבד אבל קשה חממתניתין דהמקנא

ביולאס: המניה קתני דיעבד.

עץ מקבלין טומאה: אע״פ שיוצא ונכנס מותר. כלומר אע״פ שאין ישראל יושב ומשמר אלא יוצא ונכנס מותר הכא נמי לענין שחיטה אע״פ שיוצא ונכנס מותר: שיוצא ונכנט מוחון: לאכול נבילה לתיאבון. כלומר מתאב לאכול בשר ואוכל ורילה לחיארוז:

> לאשתו (סוטה דף ב.) ופ' חבית (שבת דף קמה) גבי הרוחץ במי מערה דייק בגמרא דיעבד אין לכתחלה לא: (ושיין חוס' סוטה ב. ד"ה המקנא דיעבדן: אלא ברס ולא גרס מסיפא דהך דהמניח בפ"ב דמסכת ע"ז (דף סט.) וההיא דאין השומר היא בפ' ר' ישמעאל (שם פא.): אין השומר צריך בו'. משמע הכא דאין לריך משמע לכתחלה וקשה דבריש גיטין (דף ד:) גבי הא דאמר רבה לפי שאין בקיאין לשתה פריך עלה מהא דתנן המביא גט ממדינה למדינה במדינת הים לריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם הא באותה מדינה לא לריך ומשני לא מימא הא באותה מדינה לא לריך אלא הא ממדינה למדינה בא"י לא לריך ופריך הא בהדיא קתני לה המביא גט בא"י אין לריך כו׳ ומשני אי מההיא ה״א ה״מ דיעבד כו׳ והיכי ה״א דיעבד הא אין לריך משמע לכתחלה כדמשמע הכא ובקונטרס פי׳ שם דהכי פריך הא בהדיא קחני לה וכיון דאשמועינן לה מדיוקא דרישא סיפא למאי אילטריך ומשני דאי מרישא ה״א דוקא דיעבד להכי אלטריך סיפא לאשמועינן אפילו לכתחלה אבל לשון אי מההיא לא משמע הכי וי"ל דהתם כיון שיכול לתקן בדיעבד כדקאמר בההוא פרקא (שם ה:) שיטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה בפני שנים ויאמר בפני נכתב ובפני נחחם שייך למיתני אין לריך כלומר אין לריך לחזור וליטול אותו הימנה א"נ התם ה"א ה"מ דיעבד דלכתחלה לריך שיראה כתיבת הגט וחתימה ואם לא ראה ה"א אין לריך לחזור ולכתוב אלא יתן לה אע"פ שלא ראה קמ"ל דלכתחלה נמי אין לריך לראות ועי"ל דהכא דייק משום דקאי ארישא דקתני בפ' ר' ישמעאל (פ"ז דף פא.) בעיר שכולה עובדי כוכבים אסור עד שיהא שם שומר והדר תני אין השומר לריך כו׳ משמע שבא לפרש דיולא ונכנס חשיב כשומר גמור והיינו כשומר דרישא: אבל בא ושצאו ששחש חותך בזית בשר וגותן דו. ואם מאמר כיון דרבא מדמה שחיטה ליין נסך בא ומצאו לישתרי בלא חותך כזים בשר ונותן לו כמו ביין נסך דשרי במתניחין בפ׳ ר׳ ישמעאל (פ״ז דף ס:) בעובד כוכבים שנמלא בצד הבור כשאין לו מלוה עליו וי״ל כדפרישית לעיל כיון שיכול לברר על ידי סית בשר יש לו לברר: